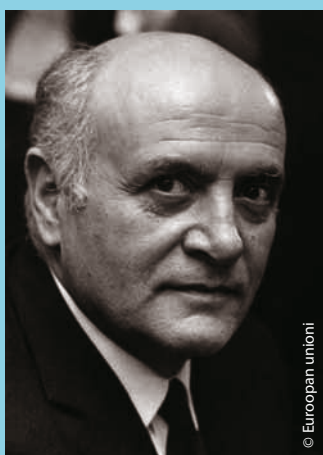

Altiero Spinelli: periksiantamaton federalisti

Altiero Spinelli 1907 - 1986

Italialainen poliitikko Altiero Spinelli oli yksi nykymuotoisen Euroopan unionin perustajahahmoista. Hänen johdollaan laadittiin nk. Spinellin suunnitelma eli Euroopan parlamentin ehdotus federalistisen Euroopan unionin perustamis-sopimukseksi. Ehdotus hyväksyttiin Euroopan parlamentissa selvällä ääntenemmistöllä vuonna 1984, ja se vaikutti huomattavasti EU:n perussopimusten vahvistamiseen 1980- ja 1990-luvuilla.

Spinelli liittyi 17-vuotiaana kommunistisen puolueen jäseneksi, minkä vuoksi hän joutui Italian fasistivallan vangiksi vuosiksi 1927–1943. Toisen maailmansodan jälkeen Spinelli perusti Italiaan Euroopan liittovaltiota kannattavan liikkeen.

Toimiessaan muun muassa Alcide de Gasperin, Paul-Henri Spaakin ja Jean Monnet'n neuvonantajana Spinelli työskenteli Euroopan yhdentymisen puolesta.

Oikeus-oppinut Spinelli ajoi Euroopan asiaa myös akateemisessa maailmassa. Hän perusti Roomaan kansainvälisten asioiden instituutin.

Spinelli toimi sisäpolitiikasta vastaavana Euroopan komission jäsenenä vuosina 1970–1976. Sen jälkeen hän oli kolme vuotta kommunistipuolueen edustajana Italian parlamentissa, kunnes hänet valittiin Euroopan parlamenttiin vuonna 1979.

Lapsuus ja nuoruus

Altiero Spinelli syntyi 31. elokuuta 1907 Roomassa sosialistiseen perheeseen. Spinelli lähti hyvin nuorena aktiivisesti mukaan politiikkaan kommunistisen puolueen riveissä. Vuonna 1926 Spinelli pidätettiin osallistumisesta kommunistipuolueen toimintaan. Mussolinin fasistinen erityistuomioistuin tuomitsi hänet 16 vuodeksi ja 8 kuukaudeksi vankeuteen. Tästä kymmenen vuotta Spinelli vietti vankilassa ja loput kuusi arestissa. Spinelli kieltäytyi koko ajan hylkäämästä ajatuksiaan ja osoittamaan katumusta, vaikka hänet olisi tällöin armahdettu. Vankilassa ollessaan Spinelli opiskeli ahkerasti, ja hänestä tuli kiihkeä ylikansallisen yhdentymisen puolestapuhuja. Hän ei hyväksynyt kaikkia kommunistipuolueen poliittisia kantoja. Pettymys puoluetta kohtaan sekä opintojen aikana muodostuneet uudet näkemykset saivat Spinellin jättämään kommunistit ja liittymään federalistien leiriin. Spinellin ajatukset liittovaltiosta alkoivat hahmottua

hänen ollessaan vankeudessa pienellä Ventotenen saarella. Hän vakuuttui koko ajan enemmän siitä, että Euroopan laajuinen liike liittovaltiokehityksen edistämiseksi auttaisi torjumaan kansallismielisyyden tuhoisia vaikutuksia.

Ventotenen manifesti

Ventotenen saarella ollessaan Spinelli tutustui lukuisten liittovaltioajatuksen kannattajien kirjoituksiin. Spinelli vaikutti heidän ajatuksistaan ja laati yhteistyössä muiden poliittisten vankien kanssa Ventotenen manifestin. Se sisälsi Spinellin ydinajatukset liittovaltiosta ja Euroopan tulevaisuudesta. Ventotenen manifesti on yksi ensimmäisistä asiakirjoista, joissa ehdotetaan Euroopan perustuslakia. Manifestin alkuperäinen

otsikko oli "Kohti vapaata ja yhtenäistä Eurooppaa". Sen mukaan fasismin nujertaminen olisi täysin hyödytöntä, jos sen seurauksena ei onnistuttaisi tekemään mitään muuta kuin palauttamaan vanha eurooppalainen järjestelmä, jossa kansallisvaltiot ovat yhä itsenäisiä ja muodostavat vain uudenlaisia liittoumia. Tämä johtaisi vain uuteen sotaan. Manifestissa esitettiin ylikansallisen Euroopan liittovaltion perustamista, jonka ensisijaisena tavoitteena olisi liittää Euroopan maat niin tiukasti yhteen, ettei sota olisi enää koskaan mahdollinen.

Federalistinen liike

Vapauduttuaan arestista vuonna 1943 Spinelli perusti Euroopan federalistisen liikkeen (Movimento Federalista Europeo), jonka ohjelma laadittiin Spinellin kirjoittamien tekstien perusteella. Spinelli toimi 1940-luvun loppupuolen sekä koko 1950-luvun vahvana yhtenäisen ja federalistisen Euroopan puolestapuhujana. Spinelli arvosteli koko ajan sitä, ettei Euroopan yhdentymisessä edistytty. Spinellin mielestä hallitusten välinen yhteistyö täysimääräiseen kansalliseen itsenäisyyteen perustuvissa järjestöissä, kuten OECD:ssä ja Euroopan neuvostossa, ei riittänyt. Näin ollen hän kannatti vankkumatta syvempää yhdentymistä. Toimiessaan Italian tuolloisen pääministerin Alcide de Gasperin neuvonantajana Spinelli muun muassa suostutteli de Gasperin ajamaan voimakkaasti Euroopan puolustusyhteisön perustamista. Spinellin suureksi pettymykseksi hanke kuitenkin kaatui.

Krokotiiliklubi

Spinelli toimi 1960-luvulla hallituksen neuvonantajana sekä tutkijana ja perusti Roomaan kansainvälisten asioiden instituutin. Hän oli myös Euroopan komission jäsen vuosina 1970–1976. Vuonna 1979 Spinelli valittiin Euroopan parlamenttiin. Parlamentissa Spinelli pääsi jälleen ajamaan federalistista näkemystään Euroopasta. Spinelli perusti yhdessä muiden liittovaltiota kannattavien Euroopan parlamentin jäsenten kanssa niin kutsutun Krokotiiliklubin. Nimi oli peräisin Strasbourgissa sijaitsevasta ravintolasta, jossa Spinelli usein kävi kollegoidensa kanssa. Klubi ajoi Euroopalle uutta perussopimusta ja teki Euroopan parlamentille aloitteen erityiskomitean perustamisesta. Sen tehtävänä olisi laatia yhteisölle uusi sopimus, sopimus Euroopan unionista, josta tulisi ei enempää eikä vähempää kuin Euroopan perustuslaki.

Spinellin suunnitelma

Euroopan parlamentti tuki Spinellin ehdotusta hyväksymällä 14. helmikuuta 1984 selvällä ääntenemmistöllä nk. Spinellin suunnitelman eli luonnoksen sopimukseksi Euroopan unionin perustamisesta. Kansalliset parlamentit eivät lopulta tukeneet sopimusluonnosta. Se loi kuitenkin perustan vuonna 1986 hyväksytylle Euroopan yhtenäis-asiakirjalle, jolla avattiin kansalliset rajat yhteis-markkinoille, sekä vuonna 1992 tehdyille Maastrichtin sopimukselle Euroopan unionista. Spinellin innostus sai jopa Ranskan presidentti François Mitterrandin vakuutettua siitä, että Ranskankin pitäisi vähitellen avartaa suhtautumistaan Euroopan kehitykseen eikä painottaa vain hallitustenvälistä yhteistyötä. Tämä tarjosi monien Euroopan maiden hallituksille oivan tilaisuuden viedä Euroopan yhdentymishanketta eteenpäin.

Kaikki Altiero Spinellin kunnianhimoiset ehdotukset eivät toteutuneet. Siitä huolimatta hän jaksoi ajaa sinnikkäästi tavoitettaan ylikansallisen hallituksen muodostamisesta Eurooppaan, jotta sotia ei enää syttyisi ja jotta Euroopan maat voisivat yhdistyä yhtenäiseksi Euroopaksi. Altiero Spinellin ajatukset ovat edistäneet monia muutoksia Euroopan unionissa. Yksi niistä on Euroopan parlamentin vallan huomattava lisääminen. Federalistinen liike pitää myös edelleen säännöllisesti kokouksia Ventotenen pikkuruisella saarella. Altiero Spinelli kuoli vuonna 1986. Euroopan parlamentin Brysselin-päärakennus on nimetty hänen mukaansa.

Spinelli Euroopan parlamentissa vuonna 1984 vähän sen jälkeen, kun parlamentti oli hyväksynyt hänen suunnitelmansa Euroopan liittovaltiosta.